

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága folyó hó 21-én szombaton délelőtt a vármegyei székház dísztermében rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a bizottsági tagok nagy számban jelentek meg. Latinovits Pál főispán díszmagyarban a bizottsági tagok éljenzése között a teremben megjelenve, elfoglalta elnöki székét és a bizottsági tagokat meleg szavakkal üdvözölte, hogy hódolva a kötelességérzetnek, oly szép számban jelentek meg és a közgyűlést megnyitottak nyilvánította. A jegyzőkönyv vezetésével Vojnits István főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Lánckor Antal tb. főjegyzőt, az ügyészi teendők ellátásával dr. Csernyus Pál tb. főügyészt bizta meg.

A közgyűlésnek két kimagasló pontja volt. Karácson Gyula kir. tanácsos alispán emelkedett szellemű lelkes szép beszéde, amelylyel a vármegye közönsége nevében üdvözölte Latinovits Pál főispánt a német császár által történt kitüntetésé alkalmából. Városy Károly felszólalása, ki szintén a bizottsági tagok nevében üdvözölte a főispánt szép beszéd-

ben. A másik kimagasló mozzanat Pribil Ernő tisztelt személyének szólt, kit hosszu, érdemekben gazdag hivatali pályától a jól megérdemelt nyugalomba való eltávozása alkalmából Scultéy Ferenc árvaszéki elnök és dr. Grünbaum Pál üdvözöltek lelkes szép szónoklatokban a tisztikar és a vármegye közönsége nevében.

Az elhangzott beszédek emelkedett hangulatot keltek és sűrű lelkes éljenzések kísérték.

A napirend előtt Karácson Gyula kir. tanácsos alispán emelkedett szólásra és egy ugy formában, mint tartalomban igen szép beszédben emlékezett meg azon fejedelmi nagy kitüntetéséről, melyet a közelmúltban az összes lapok regisztráltak. Egy magas rendjel, melylyel érdemekben dus főispánunkat öfelsége II. Vilmos a németek hatalmas császára kitüntette. Egy egész, derek munkás embert ért a kitüntetés. Ezen fényes fejedelmi tény az öröm igaz érzését keltette fel a vármegye közönségének szívében. Szívből kívánja, hogy a főispán a fejedelmi elismerést áldásos, a haza és vármegye üdvére és boldog-

ságára irányuló munkásságában újult munkakedvvel soká boldogan viselje.

Az éljenzések elhangzása után Városy Károly bizottsági tag szép beszédben fejezte ki azt a nagy, lelkes örömet, melyet a vármegye közönsége érez a felett, mely a főispánt érte, ki a vármegyét mint szerető családapa gondolzza, akinek bölcsességét, fáradhatatlan munkássága és jóindulatu virágainak szép fakadását és érett gyümölcseinek áldásait és nemes gondolkodását napról-napra tapasztalja. Meg van győződve, hogy a főispán szívesen fogadja a vármegye bizottsági tagjainak kitüntető rendjelét is — melyet a nagyrabecsülés, a hálaérzés ragyog be — kívánja, hogy ezt a fejedelmi érdemjellel együtt sokáig boldogan viselje.

Lelkes éljenzések hangzottak fel a beszédre, mely után Latinovits Pál főispán emelt szót és kijelentette, hogy a közpályán van ugyan virág, de sok a rög is és a nagy munkában és nehéz elfoglaltság közt támadás is éri. Igen jól esik szívének a vármegye közönségének ezen nem várt ovációja és elismerése. Örvend, hogy az ő személyét

A BÁCSCA tárcája.

Abbázia.

II.

Fiumét alig méltatjuk figyelműnkre, mikor először ott vagyunk. Vouz, huz, visz beuntunket valami belső vágy; alig látjuk a gyönyörű hatalmas platánfákat, amelyek között haladunk, tiz perc múlva ki a kocsiból és nézzük a Quarnero egy picike kis részét a kisebbik kikötőt. Mint rendszeren itt is régibb képzetekhez és emlékekhez kapcsolódik az új benyomások tömege. A budapesti dunapart nagy kőkövek mégis csak kisebbszertiek ezekhez a nagyarányu sziklafalakhoz képest és a három oldalról zárt medencében veszteglő hajók között bujkál tekintettünk, hogy végtől egyik másik nagy oceánjáró alkotason pihenjen meg.

Most véletlenül a Nipon hajónak több emeletnyi magas bordázata kinálkozik szemünknek.

Az ilyen mélyjárásu tengeri hajó imponans arányaival ugy kiválik a barked, bur-

cellák, kutterek, sunerek, jottok és más hajók tömegéből, mint valami óriásember a többi szokott nagyságu halandó közt. Oldalain három-négy helyen is karvastagságu vizsugarakat lövel ki a nem tudom hanyezer lörejeű compound gép és a matrözok olybá tűnnek fel rajta, mint a szorgalmas mezei munkások a hegy magaslatán. Megdöbbenő bámulattal pillantgatnak a modern leviáthánra, előismerjük, hogy óriás lépésekkel haladt a technika az asszírjai aszfaltos kosárhajótól, vagy a még primitivabb óscanoetól eddig a mozgó és pedig igen gyorsan mozgó fa- és vasvárosig; hanem azért az a most épen szétterpesztett fehér szárnyaival a kikötőbe reptülő kétárbócos mégis csak szebb, tehát kedvesebb látvány, legalabb nekem öreg szárazföldi patkánynak.

A bat sorban egymás fölött levő duzzadó vitorlákon visszaverődik a bucsuzó nap sugárözöne, a karcu árbócok kecsesen és méltóságosan hajladoznak, a hegyes csucsban végződő latinvitorla lent szép ivszerű görbületben végzi be a kanyargó vonalak harmóniáját, lassúsága önkényesnek látszik és készségesen elhisszük, hogy a negédes Albatros bátran

haladhatna gyorsabban is, ha kedve így tartaná. Harangkongatás zavar ki álmodozásunkból. Áudiámo színyőre, szól fakbinók és nyomdokaiban haladva elhelyezkedünk arra a kisebbszerű csavargözörsre, mely Abbáziába visz bennünket.

A mólók köztül kifelé haladunk, alig várjuk, hogy a nagy, a végtelen síktengert meglássuk, nézünk jobbra, nézünk balra, ámde minden irányban hegyek szegélyezik látókörünket. A Quarnero északi szélén vagyunk. Az öblöt nyugot-észak-keleti irányban amphiatrálisan a Karszt hegység szélső magaslatai fogják körül és delfelé Cherso szigetének kereknek latszó északi szele zárja a látóhatárt. Itt-ott egy kis szabad vizet sejtünk a távolban, de képes sűrű parázat borítja és zárja ki a látható dolgok köréből. Talán majd máskor.

Most nezzük a hajó mellett elsikamló kistaraju hullámokat, köztük a szelid fodrozódástól szabályosan mintázott vitztkröt és amott egy két vitorlás kis tengeri alkalmatosságot.

A csolnak vagy micsoda egy helyen áll. Talán halászbárka. De nem, mert amint

a bizottsági tagok szeretete veszi körül, ő ezt a polgári erények legszebb jutalmának ismeri és oly nagyra becsüli, mint a kitüntetést, mely őt fejedelmi kézből érte. Hálás köszönetet mond a szívélyes üdvözlésért és együttes munkára hívja fel a vármegye közönségét szép hazánk és anyamegyénk boldogságának kivívására és kéri a bizottsági tagokat, hogy változatlanul tartsák meg jóakarataikat és szeretetüket. A főispán szép beszédét lelkes éljenzés kísérte.

Az elhangzott beszédek szó szerint a következők:

Karácson Gyula beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Mielőtt e mai napon tanácskozásunkat megkezdénénk, engedjék meg nekem, hogy tőrelmeteket néhány pillanatra igénybe vegyem.

A közelmúlt napokban egy fejedelmi tényt regisztráltak a lapok, mely bennünket is igen közelről érdekel, miután a férfi, aki irányában a fejedelmi kegy oly imponáló módon megnyilvánult, a mi érdemekben gazdag főispánunk.

A tény pedig maga az, hogy ő felsége II. Vilmos, a németeknek nagybirtokos császára közszeretében álló főispánunkat a baranyai vadászatok alkalmával tanusított szolgálatainak elismeréséül a vörös Sasrend II. osztályú jelvényével tüntette ki.

A tény való, — maga a kitüntetés egy egész embert ért, ki azt egész teljében kiérdemelte.

Felesleges talán konstatálnom, — ha végig tekintek az önök sugárzó arcán, — hogy a fejedelmi kegynek eme megnyilvánulása mindannyiunk szívében az igazi öröm érzését keltette fel.

Tudjuk, hogy Méltóságodnak közismert szerénysége kerül minden óráját és most mégis arra kérjük, tegyen Méltóságod kivételt és fogadjon jó szívetel a hű kívánatunkat, hogy a fejedelmi kegy látható jelvényét teljes épségben soha meg nem szűnő munkakedvben hazánk és anyamegyénk dicsőségére s mindannyiunk örömeire még sokáig viselhesse.

Városvy Károly beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Az e percben fölhangzott lelkes éljenzés tanusította, hogy Bács vármegye őszinte szív-

vel osztozik ömeltósága a kitüntetett főispán ur örömeiben, ami természetes folyománya azon benső kapocsnak, amelyet ömeltósága Bács vármegye egész közönségével létesített.

Hiszen Méltóságod a vármegyét össze ségében és minden hű fiát egyenként is atyai szeretettel és jóindulattal, mint egy szűkebb értelemben vett családtagjává avatta, emel. Mi természetesebb tehát, minthogy a nagybecsült családtag örömeiben a hálás családtagok hatványozottan gyönyörködnek.

Mi, akik Méltóságod bölcsességének és jóakaratu munkásságának nyomában fakadó virágokat és azok gyümölcseit oly gyakran élveztük, mélyen sajnálhatjuk, hogy nincs módunkban hálás elismerésünknek szóval fogható alakban is kifejezést adni.

Azouban ismerve Méltóságod nemes gondolkodását és érzését, nem kétkel, hogy kegyesen fogadjon a vármegye azon érdemjelét, amelyet Méltóságodnak nyújtani igen is hatalmában és akaratában áll, ez ez: Bács-Bodrog vármegye osztatlan nagybecsülése és őszinte balaérzetével ékesített egész szíve kapcsolja ezt Méltóságod egyéb fenyves rendjei mellé keblére és viselje anyavármegyénk boldogítására igen sokáig. Éljen!

Pribil Ernő.

Három évtized szakadatlan munkássága után a vármegyei tisztikarnak egy kiváló, fényes tehetségű, tapasztalatokban gazdag, köztiszteltetben álló tagja Pribil Ernő elhagyta tisztii állását és a jól kiérdemelt nyugalomba vonult. A vármegyehez történelmi légkörében nőtt fel és ott merítette lelke az igazságszolgáltatás és közigazgatás alapos ismeretét, mely őt a vármegyei tisztikarban a kapacitások közé emelte. Mindenki nagyra becsülte benne a tisztviselői és férfui korrektséget, amely csak tiszteltet, bizalmat keltett iránta.

Előkelő pozíciót vívott ki magának a közéletben és társadalomban igazi polgári erények ragyogják be az ő tisztelt személyét. A nemzeti kultúrának lelkes harcosa.

Erős kötelességtudása, példás buzgalma kifejtette mindazt az üdvös tevékenységet, amit a vármegyei közigazgatás keretében a Justicia körébe eső nagy és fontos kérdések kifejtése megkívánt. Igazságszeretete, kiváló jogi tudása — a törvények ismeretében való alapos és teljes jártassága szép sikereket biztosított neki.

Egyik legszorgalmasabb tisztviselője volt a vármegyei tisztikarnak és méltán rászolgált mindenkinek osztatlan megbecsülésére.

Munkaasztala mellett kereste fel városunk polgárságának bizalma és betöltötte a zombori kaszinó elnöki székébe. Ezen állásában is maradandó emlékü, kiváló működést fejtett ki — amit fényesen tanusít a kaszinói tagok

bizalma, mely tisztelt személye iránt a tisztujításnál mindig megújul és az évek múlásával egyre növekedik.

Évek óta hazafias lelkesedéssel áldoz a nemzeti kultúra oltárán. Egykor harcosa, most vezére a magyar dal szolgálatában álló kaszinói dalárdának, melynek sok szép sikere az ő nevéhez, elnöki működéséhez fűződik.

Most, midőn egy becsületes és hazafias munkába eltöltött derek pálya után a jól kiérdemelt nyugalomba tér, elkíséri és vele marad a vármegye közönségének elismerése, tisztársainak kollégialis szeretete és a polgárság nagybecsülése.

Ezek az igaz érzések aranyozzák be életét, melyet az Isteni gondviselés boldogsággal és örömmel áldjon meg.

*

A vármegyei közgyűlésen került tárgyalás alá Pribil Ernő nyugdíjazása iránti kérvénye.

Scultéy Ferenc árvaszéki elnök szép beszédet intézett a távozó Pribil Ernő főügyészhez, Elmondja, hogy a vármegyei tisztikarnak lelkiismeretes kötelessége, ha egy tisztárs 30 évi működése alatt minden állásába, melyet a törvényhatósági bizottság bizalmával rábizott teendőit mindenkor mintaszerűen teljesítette, utána dr. Grütubaum Pál bizottsági tag beszélt.

Scultéy Ferenc beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Pribil Ernő urnak vármegyei főügyész nyugdíjaztatásával a törvényhatóság egy lelkiismeretes, buzgó, tehetséges tisztviselőtől, a vármegye tisztikara pedig egy jó tisztársát és őszinte barátjától valik meg.

Harminc évi tisztviselői működése alatt minden állásában, melyet feljebbvalóinak és a tekintetes törvényhatósági bizottságnak bizalmával betöltött, igyekezett a reá bízott teendőket a legjobb tudomása és tehetsége szerint ellátni, úgy hogy e tekintetben méltán példányképtől szolgálhatott tisztársainak, kik ha hozzáfordultak tanácsért, mindig hasznat vehettek nagy képzettsége és tapasztalatainak.

Sajnos azouban, hogy az utóbbi években megrendült egészségi állapota mindinkább megérlelte benne azon gondolatot, hogy díszes, de terhes állásától megváljék és hosszas szolgálata után a jól megérdemelt nyugalomba vonuljon.

Ezen szándékát tisztársainak és azt hiszem bátran kijelenthetem a törvényhatósági bizottságnak, úgy feljebbvalóinak is őszinte sajnálkozására most meg is ohajtja valószínűsíteni.

Amidőn tehát tőle ez alkalommal búcsút veszünk, kívánjuk, hogy az ohajtott nyugal-

közelébe jutunk nem látunk egy teremtetett lelket se rajta.

Nincs is annak más célja, mint a tenger fenekéhez láncolva vesztegelni intődtől, hogy ott sekélységénél fogva nagyobb hajók számára járhatatlan a vízi út. Villámlik. Pedig az esteli ég tiszta, az idő derűs.

A partokon a több emeletes épületek olyan kisszerűek, mint valami színházi díszlet. Eonak a szokatlan távlat az oka. A sík tengeren a látótér szabad és e miatt az akadályokhoz szokott szem közelebbnek véli a partvidéket, mint amilyen valósággal. Ismét villámolt. Talán nyári villogás.

Már a voloscai házakban meggyújtották az esteli világot, innen balra az abbáziai ivlámpák fehér fényét is észre lehet venni. Különb is Abbáziától a hegység nyugotra van, tehát hamarabb köszönt be az est, mint a tengeren. Ujra villámolt. Most már kérdészködünk és megtudjuk, hogy a fumei kikötő világító tornya a legujabb villamos szerkezettel van ellátva és hogy percenként háromszor löveli ki erős, messzi mértföldekre elható fényözönét.

Hajónk az abbáziai kis móló falához simul, hamarosan előveszem az én hatvan fillér áru olasz tudományomat és kezét szorítva az én Sándor öcsémrel, hirtelen kivágom a rezet és üdvözlöm őt — buona sera dottore! Szi trová bene kvá? és ő mintha bevágta volna a Rozsnyai féle expresse nyelvmestert, nyugodtan feleli a 34-ik oldal harmadik mondatát: mi szanto troppo bene.*) Evviva! hol fogok lakni. Majd kitudódik csak jertnk, a Habsburgban már a portás fülkéjében is magyar földbirtokos lakik, az Ertiben pedig a padlást is kisajátottak drága pénzen, et sic porro. Ejnye no ne tréfálj, hiszen Abbázia nem nyári üdülőhely. Dehogy is nem. Valamikor az ókorban talán nyáron kevés lehetett itt a vendég, hanem most mindig itt nyüzsg Magyarországnak egy harmada és a kapcsolt részeknek a fele. A Stefánia-villa előtt néhány ezer ember tolongott a villamos lámpák fényében.

A tengerparti sétauton pedig csak nagy furfanggal lehetett előrehaladni anélkül, hogy egyiknek-másiknak a tyukszemére ne hájjunk.

*) Jó estét doktor. Hogy érzi ön itt magát. Nagyon jól érzem magamat.

És ez így van egyik estén, mint a másikon és csak féltizenegy után, amikor a Stefánia főpiucérje elottatja a villamos lámpákat, kezd gyértni az embertömeg.

Éjfeltajt lefeksztünk rémmeleg szobánkban, hová csak bajnalban kitud a tenger egy kis hűsítő levegőhullámot.

A kíváncsiság nem hágy aludni. Reggel három órakor már a nyitott ablaknál nézem a napkeltét. Bátor hiába nézek, mert a Karszt csucsairól nehéz, sűrű párazat gomolyog lefelé és a tenger fölött alig 50—60 méternyi magasságban megüli az egész tájéket. Így van ez a nyár derekán, máskor valószínűleg még nagyobb fokban. A Rudovics villa harmadik emeletéről — Rudovics ur váltig bizonykodott, hogy a második emeleten lakom, de a lábaim határozottan három emeletet másztak meg, amíg a szobámba értem — nézem az utcát, a parkot, a tengert és a fumei világító torony fénykéveit. A madár-csicsérgés, mely a mi nyári reggeleinket olyan bájossá teszi, itt majdnem teljesen hiányzik. Imitt-amott megcsendül egy-egy pittyegés, de ez is csakhamar elcsitul. Gondolom, hogy az olasz galantnomosság, osztrák fűnhatóság

mat a hivatalos gondoktól megszabadulva sokáig élvezze és a vármegyénél töltött időre mindenkor örömmel gondoljon vissza, volt tisztársait és hivatali ismerőseit pedig tartsa meg továbbra is jó barátságában.

Dr. Grünbaum Pál beszede.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Nem mulasztást, hanem erkölcsi világunkban a legvilágosabb bünt követnünk el, ha vármegyénk közönsége nevében bucsuzó szót nem emelnünk vármegyénk egyik oszlopos főtisztviselőjének távozása alkalmából.

Bucsuzó szót rövidet azért, hogy a távozó főügyésznek jóságos és szerény lelkét közbecsüléstünk hódolataival ne sértjük meg, vagy ne sértse hódolatuinkról a szárnyaló bír, amidőn az ő szerény lelkének tudomásához jut, mert Méltóságos főispán ur, t. törvényhatósági bizottság! Teljes és tökéletes képviselője volt ő a juszticianak, amely minden államnak a fundamentuma és így fundamentuma volt vármegyénknek is, a juszticia, mely minden társadalmi életnek idegeit képviseli.

Ennek a juszticianak volt ő a mi megyei életünkben a képviselője még akkor is, midőn az alispáni székben a legkiválóbb jogászok foglaltak helyet, képviselője volt ő azért, mert ha tökéletes munkásságának, ha legteljesebb hivatali működésének kiváló érdemeit el is ismerjük, minden érdeme közt a legkiválóbb érdeme mégis csak az volt, hogy mindenkor megtalálta okos lelkével és jóságos szívével a módot és irányt alkalmazni akkor, amidőn a „summum jus“ „summa injuria“ vá válik, vagyis midőn a kegyetlen igazságszolgáltatás helyett az emberi lelket felmagasztaló méltányosságot alkalmazni kellett.

Ezen érdeme folytán forrott az ő szívével össze tisztviselőtársainak szíve, de ezen érdeménél fogva hatott jótékonyan az ő tiszta szelleme vármegyénk közönségének lelkületére.

Ez az oka Méltóságos főispán ur, tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy a szeretett tisztviselőnek távozásakor örömteljes kötelességet vélek leróni, midőn azt indítványozom, hogy az ő hosszú éveken át fáradhatatlan buzgalommal, kiváló lelkiismeretességgel, alapos szakértelemmel és igazságérzettel teljesített szolgálatai felett a vármegye közönsége által őszintén érzett legteljesebb elismerés jegyzőkönyvileg örökítessék meg.

A közgyűlés ezen indítványt eljenzések között határozattá emelte.

*

A közgyűlés további lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Gróf Tisza István leirata.

Gróf Tisza István miniszterelnök ur leirata, melyben az ő és miniszter-társai kinevezését közli. — Gróf Tisza István miniszterelnök leiratát, melyben a kormány kinevezését közli Vojnits István főjegyző olvasta fel. Az állandó választmány javaslatára a közgyűlés azon határozatot hozta, hogy az új kormány a vármegye közönsége nevében feliratilag üdvözli. A határozat kimondását a közgyűlés megéljenzete.

Miniszteri bucsulevelek.

Darányi Ignáz leköszönt földmívelésügyi miniszternek bucsulevele. — Wlassits Gyula leköszönt vallás és közoktatásügyi miniszternek bucsulevele. — Kolosváry Dezső volt honvédelmi miniszternek értesítése a honvédelmi miniszterium vezetésétől való felmentéséről. — A bucsulevelek felolvasása után a közgyűlés elhatározta, hogy a távozó miniszterektől feliratilag vesz bucsut.

Miniszteri leiratok.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszternek értesítése miniszterre történt kinevezetéséről. — Hieronymi Karoly kereskedelemügyi miniszternek értesítése miniszterre történt kinevezetéséről. — Tallián Béla földmívelési miniszternek levele miniszterre történt kinevezetéséről. — Berzeviczy Albert levele vallás-és közoktatási miniszterre történt kinevezetéséről. — A közgyűlés elhatározta, hogy az új minisztereket feliratilag üdvözli.

Igazoló választmány.

Igazoló választmány megalakítása. — Latinovits Pál főispán az igazoló választmány elnökevé: Karácson Gyula kir. tanácsost, alispánt, tagokul: Szemző Gyula, Városháza Károly és Vojnits István nevezte ki. Az alispán ajánlatára a közgyűlési tagokul megválasztotta: Bertolinó Sándort, Fernbach Károlyt, Popovits Sebőt.

Gazdasági választmány.

Gazdasági választmány megalakítása. — A gazdasági választmány tagjai lettek: Dr. Alföldy Gedeon, Dungeyrszky István (Bszenttamás), Eigl József (Ottak) Fernbach Károly, Gáber Gyula (Szeged), Herczeg Ede (Okanizsa), Kesselbauer Karoly (Futtak) Latinovits János (Budapest), Leibach Peter (Cservenka), Nagy István (Palánka), Popovits Sebő, Racz György (Bacsula), Szalay Karoly (Uvidék), Szemző Gyula, Szemző István, Trischler X. Ferenc (Hodság), Ungár József (Omorovica), Városháza Károly, Vissy Karoly (Obecse), dr. Zakó István (Zenta).

Közigazgatási bizottság.

Közigazgatási bizottságból kilépő tagok helyeinek betöltése. — A közgyűlés töltötte be Latinovits Pál főispán elnöklete alatt a közigazgatási bizottságból kilépő tagok helyeit. Popovits Sebő olvasta a névsort és leadatott összesen 100 szavazat. Bizottsági tagok lettek egyhangú választással: Szemző Gyula, Latinovits János, Pinkovits József, dr. Molnár Károly, Szemző István. A választás eredményét a közgyűlés éljenzéssel fogadta.

Miniszteri intézkedések.

Kereskedelemügyi miniszter ur rendelete Hódson a hazalás eltiltása tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása iránt. — A szabályrendeletet a miniszter jóváhagyta, továbbá eljárás végett az alispánnak kiadatott.

Ugyanannak rendelete a vármegyei kémenyepői szabályrendelet módosítása iránt. — A közgyűlés a módosítást a miniszteri rendelet értelmében foganatosította. Az így módosított szabályrendelet a szokásos meghirdetés után a kereskedelmi miniszterhez fog felterjesztetni.

Beltügyminiszter ur leirata a régi levéltár rendezése tárgyában. — Karácson Gyula alispánnak a végrehajtás végett kiadatott.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur intézkedése a vármegye közti alapjának 1901. és 1902. évi bevételeiről és kiadásairól szerkesztett zárószámadás jóváhagyása tárgyában. — A miniszteri intézkedést a közgyűlés tudomásul vette és Jakobsits János volt főpénztáros, Kobut Béla alpenztáros és Krusetz János alszámvevőnek a fölmentvenyt a szokásos feuntartások mellett kiadta.

Törvényhatósági átiratok.

Pozsony város közönségének átirata a három évet kiszolgált katonai legénységnek az év végéig való visszatartása ellen a kormányhoz és képviselőházhoz intézett feliratának hasonszerű felirattal leendő pártolása iránt. — A vármegyénk október hó 8-án tartott közgyűlésében e tárgyban már határozott és miután azóta a politikai viszonyok is megváltoztak, a közgyűlés az átiratot tudomásul vette.

Zala vármegye közönségének átirata az iszákossági bajlam terjedésének megállítására céljából az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 28559/1893. K. M. rendeletnek módosítása végett a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Miután a mi vármegyénkben az iszákosság nem terjed, a közgyűlés az átiratot tudomásul vette.

Kolozsvár szab. kir. város közönségének átirata a nemzeti követelmények tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett

alatt is pusztítja a szegény madárkákát, mert hát a szegény ember se ehét mindig alá potridát, hanem megkiván egy kis szárnyas pecsenyét is, ha mindjárt fülemtle, pacsirta vagy veréb képében is juthat bozzá.

A régi, nagyon régi grófi park, mely Schuler vasuti igazgatót vonzotta és a gyógyhely alapításának eszméjét benne fölkelte, noha melléje köröskörül, sőt beléje is építették a sok, de még mindig nem elég, világnak keresztelt szállót; manap is szép még. A fenyves részlet, az olajfaliget, a magas sudaru babérfák és más meg más bokorcsoportok így feltőlrel tekintve se keltik a szemlélőben a szabályosság okozta egyhangúságot, mert a hegylejtő váltakozó szintája megszünteti az uniformisságot. Öt óra előtt már meleg van. A locsolókocsi alaposan megnedvesíti az utcákat. Hat után szeretnénk a nagy olvasó teremben — a Stefániában — leveleket írni, de nem lehet, mert csak nyolckor nyitják ki, sétáljunk hát egyet a parkban.

Hatalmas legyezőpalmákat láthatunk itt, levélkoronájuk tövében 4—6 óriási fűrtös

gyűmölcs van, melynek apró egreshez hasonló, de mélyebb zöld színű bogyóit, hogy használják-e valamire, nem sikerült megtudnom. Egy remekbe termett Musa Euséte is látható a többi között, a közepéből 5—6 méteres, ujnyi vastag szár végén egy mákfej alakú nagy ökölnyi gyűmölcs diszlik, melyről sajna! a pompás virágkehely már leszáradt.

A leándor virág itt nagy, virággal állandóan telehintett lombos fa alakjában látható. A Yucca 3—4 karvastagságú hajtásával szintén óriásira megnőtt. Mindenütt babérrillat terjeng. A babérfák a sziklák réseiben meggyűmlelt kis térségű humusban megkapaszkodva tenyésznek és kemény sötét lombzatuk alatt mindig találni hűs, árnyékos helyeket.

Vissza, vissza az olvasóterembe, hódoljunk a divatnak és küldjünk néhány képeslapot baba kedveseinknek. Nem könnyen, helyet kapunk valamelyik íróasztalnál, belestpedünk a plüskarosszékbe — mely öt perc múlva egy jól fűtött Meidinger-kályha szerepére vállalkozik — és dicsérik az ánzike feltalálójának a srófós esztét. Igen kérem,

ennek a modern nyögnek is meg van a maga fenyoldala. Az ember feje csak úgy kóvályog a sok új impressziótól, tessék ilyen állapotban egy rendesen írott levelet összetakolni. Ilyenkor nagyon jó az áuziker.

Egy két üdvözlő szó, aláírni és készen vagyunk. Hallja csak! Harangozás ez — vasárnap volt — vagy barangokkal végzett táncmuzsika? Ropogós ütemben egész kis nótákat vernek ki a jól összehangolt barangokon. A barangok körül a toronynak fönt nyílt oszlopsoros részében három ember is látható, akik valóságos műélvezettel ütögetik apró kalapácsaikkal a barangokat. Nem egyforma a nóta. Egyszer, mintha a „congrádi menyecske“ hallanám, aztán a hejre tyutyu-tyu-t, közbe egy pár méltóságosabb akkord, aztán oly gyors ütemben, mint valami tarautella. Ahány ház, annyi szokás. Azért az ábitatos közönség ép úgy megtöltötte a régi apátság kis templomát, mintha kétnegyedes taktusban hívták volna.

Tíz óra előtt fűtrödni megyünk, mert ha később jövünk, nem kapunk fülkét. A víz nagyon kellemes, különösen ha egy ki-

feliratának hason felirattal leendő pártolása iránt. — Vármegyénk közönsége az október hó 8 án tartott közgyűlésen határozva, az átirat tudomásul vétetett.

Borsód vármegye közönségének átirata a gyógyszerárak adományozása körüli eljárás megváltoztatása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett felirat pártolása iránt. — Ezen átiratot a közgyűlés magáévá tette és hasonló szellemű feliratot intéz.

Heves vármegye átirata a három évet kiszolgált katonák visszatartása, valamint az önkéntes adófizetések elfogadása ellen a képviselőházhoz intézett felirat támogatása iránt. — Vármegyénk már határozott — tudomásul vétetett.

Alispáni előterjesztések.

Alispáni előterjesztés a számvétség államosítása folytán a kezelő és segédzemelelyzettől elvont állások rendszeresítése tárgyában. — A közgyűlés ezen állások rendszeresítését kimondta és határozatát jóváhagyás végett a helygyminiszterhez felterjeszti.

Alispáni jelentés a legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok 1904 évi névjegyzéke tárgyában. — A virilisták névjegyzékét a közgyűlés tudomásul vette.

Alispáni jelentés a megyebizottsági tagválasztások tárgyában. — Az egyes helyeken felmerült bizottsági tagválasztások határidejéül a közgyűlés 1903 évi december hó 1. napját tűzte ki; a közgyűlés esetleg pótválasztási határidőül pedig december hó 21. napját.

Alispáni jelentés Szűts István utbiztos nyugdíjazása tárgyában. — Szűts Istvánt, miután munkaképtelen, felhívták, hogy nyugdíjazás iránti kérvényét záros határidő alatt adja be. Miután ennek nem tett eleget, a közgyűlés hivatalból nyugdíjazta. 1903. évi december hó 1 től kap 794 koronát évente és életbesszélget.

Esküdtársi bizalmi férfiak.

Karácson Gyula kir. tanácsos alispán javaslatára az esküdtársi bizalmi férfiak megválasztották a közgyűlés. A zombori kir. törvényszék területére a következő bizottsági tagokat: Bertolino Sándor (Zombor), dr. Pertschy Ferenc (Filipova), Trischler X. Ferenc (Hódság), Mezey Zsigmond (Kula), Rockenstein Nándor (Gákova). A szabadkai törvényszék területén: Bezeredy István (Okanizsa), Herczeg Ede (Okanizsa), Vuits Janos (Zenta). Az újvidéki kir. törvényszék területén: Dungserszky Lázár (Bácsszenttamás), Dungserszky István (Bácsszenttamás), Egl József (Ujfuttak), dr. Grünbaum Pal (Obecse), Nagy István (Németpalánka).

Nyugdíjügyek.

Nyugdíjkezelő választmány határozata

csikét hullámszik a tenger és duplán kellemes hogy nagyon sok zombori honfitársamra tetek figyelmessé. Örömmel köszöntem meg a figyelmeztetést és első szóra elbittertem, hogy ime az ott, meg ez itt, meg amaz is egyike a mi általános tisztelt szépséges urnóinknak, mert én az én közellátó szememmel magamtól sobase ösmertem volna meg. Elbittertem és jóleső melegség járta át a szívemet. A belgrádi véres királydrámának egyik főalakját Masin ezredest is megmutatták. Erre a zömök alakra, az ő rövid nyakával, az ő mélyen ülő szemének bujkáló tekintetével, prima vista elbizz az ember mindama kegyetlenkedéseket, melyeket róla híresztelnek. Ugyancsak akkor fűrdött ott, a haláltól szerencsésen menekült volt szerb miniszterelnök is. Impozáns, hatalmas és rokonszenves alak. És ez a két ember egymástól néhány méternyire nyugodtan lubickolt, anélkül, hogy egymásra rontottak volna. Piszkos dolog a politika és nagyon, de nagyon furcsa.

Dr. Kabos Márton.

Mátyus Ferenc nyugdíja tárgyában. — 1903. évi december hó 1. ével 589 korona nyugdíjjárukkal nyugdíjaztatott.

Ugyanannak határozata özv. Szűcs Mihályné özvegyi nyugdíja tárgyában. — 920 korona nyugdíjjárukkal nyugdíjaztatott.

Ugyanannak határozata Mixits József nyugdíjazása tárgyában — 736 kor. nyugdíjjárukkal nyugdíjaztatott.

Felebbezések.

Hanák József ifj. felebbezése a Bácsföldvárótt megejtett kézbesítő választás ellen. — Elutasított.

Tuna Béla felebbezése Priglevicszentiván községnek kémenyseprési ipar gyakorlása tárgyában hozott határozata ellen. — A határozat feloldott.

Nagy János felebbezése Okanizsa községnek egy pástor felfogadása tárgyában hozott határozata ellen. — Alaki hiányok miatt a határozat feloldott.

Kirschbaum Lajos és társai felebbezése Titel községnek ingatlan eladás tárgyában hozott határozata ellen. — A határozat feloldott.

Juhász Antal felebbezése Bácsstopolya községnek a nevezett által kért segélyezés tárgyában hozott határozata ellen. — Ujabb határozat hozandó.

Várad Illés felebbezése Zenta városnak az általa kért hasznbér elengedése tárgyában hozott határozata ellen. — A határozat feloldott.

König Miklós és társai felebbezése Apatin község képviselőtestületének egy létesítendő Apatin—Zombor közötti h. é. vasútra megszavazott 120,000 korona községi hozzájárulás tárgyában hozott határozata ellen. — A felebbezés elutasított.

Községi határozatok.

Ada község határozata Petrovác Ferenc szabadsága iránt. — Bácspetrovoszello község határozata a községi orvosok munkakörének megállapítása tárgyában. — Petrovác község határozata a közgyűlési jegyzőkönyvi nyelv megállapítása tárgyában. — Begecs község határozata a Vasics István és a gör. kel. egyház javára átirat ingatlanok tárgyában.

Sandor község határozata a Szabadka várossal határos és vitás terület felmérése tárgyában. — Cservenka község határozata dr. Recsey Ede ügyvédi díjai tárgyában. — Kunbaja község határozata egy ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában. — Lality község határozata a Bácsmezei körbe való belépése tárgyában. — Zenta határozata Kraszl József földbérlete tárgyában. — Bácsszenttamás határozata a postai értékek átvetele tárgyában.

Obecse község határozata egy ideiglenes díjok felfogadása tárgyában. — Obecse község határozata a kataszteri szelvények beszerzése tárgyában. — Obecse község határozata a községi földek felmérési költségei tárgyában. — Obecse község határozata özv. Mikovits Gergelyné segélyezése tárgyában.

Petrovoszellő község határozata Kiss Ilés fizetési pótleka tárgyában. — Gardinovec község határozata egy ór alkalmazása tárgyában. — Topolya község határozata a fogyasztási adók kezelése tárgyában. — Bácsbukin község határozata az orgona költségeihez való hozzájárulás tárgyában. — Gajdobra község határozata a régi kaszinó bérbeadása tárgyában. — Gyurgyevó község határozata Parabuczki György és társa segélye tárgyában. — Zenta határozata Clementisz Kornél kertésznek a nyugdíjintézmény tagjai sorába leendő felvétele tárgyában. — Csurog község határozata az iskolák tatarozása tárgyában.

Ada község határozata a rendőrség szaporítása tárgyában. — Petrovác község határozata a bácsmezei körbe való belépése tárgyában. — Petrovác község határozata egy mérleg vásárlása tárgyában. — Petrovác község határozata Valentik Verona segélyezése tárgyában. — Bácsbukin község határozata a Haag féle árvakövetelések tárgyában. — Okanizsa község határozata kölcsön vétel tárgyában. — Melykut község határozata a r. kath. plébános párbere tárgyában. — Goszpodince község határozata az előfo-

gatosok bérének felemelése tárgyában. — Okanizsa község határozata a birtokváltások átvétele tárgyában. — Obecse község határozata Loranov Emil pótleka tárgyában. — Obecse község határozata Weber Miklós pótleka tárgyában. — Bácsalmás község határozata iskolaszolgai lakas bérlete tárgyában. — Obecse határozata a dijuokok napi díja tárgyában. — Rem község határozata a szülészeti fizetés felemelése tárgyában. — Goszpodince község határozata Szekulits Sandor segélyezése tárgyában. — Goszpodince község határozata Dobits Iván segélyezése tárgyában. — Vilova község határozata Tyeremov Alexa és Milica tartozásának törlesztése tárgyában. — Gombos község határozata Sztrazsai Lajos óvadékanak kiadása tárgyában. — Kishegyes község határozata a nepkönyvtári alap hiányainak megtérítése tárgyában. — Obec község határozata a II. tautói javadalom felemelése tárgyában. — Petrovoszellő község határozata vaskályhák beszerzése tárgyában. — Petrovoszellő község határozata éjjeli örök alkalmazása tárgyában. — Omorovica község határozata a községnek a Bácsmezei körbe való belépése tárgyában. — Csavoly községnek 1904. évi pótköltségvetése. — Csataalja község határozata a jegyzői lak építése és a községház kijavítása tárgyában. — Borsód község határozata Latinovits Lázár személyi pótleka tárgyában. — Sandor község határozata a Bácsmezei körbe való belépése tárgyában. — Keresztur község határozata a jegyzői lak mellekeplétének javítási költségei tárgyában. — Cservenka község határozata az iskola egyesület segélyezése tárgyában. — Borsód község határozata a rendőrök fizetési pótleka tárgyában. — Glozsán község határozata az alapok penzei utáni kamattal leszállítása tárgyában. — Zenta város határozata a rakpart koronájának burkolási munkálatai tárgyában. — Hódság község határozata a karavukovai felső erdőnek örökön való megvetele tárgyában. — Jankovac község határozata a községi közdülő közutak törzskönyvezése tárgyában. — Cservenka község határozata ugyanazon tárgyában. — Gara község határozata özv. Reiser Frigyesné tartás és apolasi költségeinek megtérítése tárgyában. — Lok község határozata a Bács-Bodrog vármegyei körbe alapító tagul való belépése tárgyában. — Bácspetrovoszello határozata Kulcsar István vasarberlő részere a helypeuzszedési jog bérösszegeből egy résznek visszatérítése tárgyában. — Petrovác község határozata a hetivásáron szedendő helypenz tárgyában. — Csurog község határozata az apaallatok beszerzési költségeinek mikénti fedezése tárgyában. — Óverbász község határozata körallatorvos látogatási és gyógykezelési díjai tárgyában. — Bácsalmás község határozata a Bácsmezei kör alapító tagjai sorába való belépés tárgyában. — Omorovica község határozata a községi szülészeti fizetésfelemelése tárgyában. — Bácsmartonos község határozata az ottani kisbirkák javadalmazásának megállapítása tárgyában. — Ezen határozatokat a közgyűlés jóváhagyta.

Dautova község határozata a községi közdülő közutak törzskönyvezése tárgyában. — Feloldott.

Számadási ügyek.

Ns. Militics közpénztári és közüti költségvetése 1904. évről. — Matheovics, Parabut, Obecse, Bresztovác, Plávna, Katy, Oszivac, Gombos, Turia, Felsőkovil, Kollut, Torza, Pivnica, Bácscséb, Apatin, Rácmilitics, Bikity, Osztapar, Bácsstopolya, Pacser, Gajdobra, Felsőszentiván, B. Monostorszeg, Száutova, Silbás, Deszspotszentiván, Rém, Bácsvaskut, Tatabáza, Filipova, Szeghegy, Bácsmadaras, Bács, Baracska, Ofuttak, Omorovica, Kiszács, Ujverbász községek 1904. évi költségvetései. — Pacser, Veprovác községek 1904. évi községi közmunka költségvetései. — Veprovác, Bácsstopolya, Rigyica, Bácsalmás községek és Zenta város 1903. évi pótköltségvetései. — Felsőkovil község 1904. évi képzési és nevelési alap költségvetése. — Csantavér község 1903. évi, Omorovica, Filipova községek 1901. évi közpénztári számadásai. — Ezen számadásokban a fölmentvények kiadattak.

Zentai ügyek.

Orbán József zentai lakosnak felebbezése Zenta városnak segélyt megtagadó határozata ellen — A város határozatát a közgyűlés feloldotta és utasította a várost, hogy nevezett méltányos segélyben részesítse.

Nagy Jenő és társai felebbezése Zenta városnak a tűzoltók nyugdíjintézeti tagsága tárgyában hozott határozata ellen. — A határozat feloldatott.

Homolya János és társai felebbezése Zenta városának a Jenő-herceg szálló bérösszege egy részének elengedése tárgyában hozott határozata ellen. — A felebbezés elutasított.

Zenta határozata Homolya Máté előlege tárgyában. — 400 korona megszavaztatott.

Zenta város határozata Fischer Sándor és társai tiszteletdíjai tárgyában — Személyenként 100 korona jóváhagyatott.

Zenta város határozata Markovics Lajos és társai czéggel a partjavadalmi jog bérlete ügyében kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — Jóváhagyatott.

Zenta város határozata Szilágyi Páló János kervénye tárgyában. — 50 koronával jóváhagyatott.

A beszédek megörökítése.

Dr. Pertschy Ferenc, a törvényhatósági bizottság előkelő tagja az elhangzott szép beszédek hatása alatt, melyeket Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán és Városy Károly bizottsági tag a főispánhoz a német császári kitüntetés alkalmából intézett, a főispán köszönő válaszában, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök és dr. Grünbaum Pál Pribil Ernő nagy érdemeit méltató beszédet mondtak el, indítványozza, hogy szószerinti szövegükben a jegyzőkönyvben örökíttessenek meg. A szép beszéd kíséretében előadott indítványt a közgyűlés eljenzessel elfogadta és az eljenzésből az indítványozóknak is bőven kijutott.

Jegyzőkönyvhitelesítés.

Ezzel a tárgysorozat kimerülve, elnöklő főispán a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése határozatát a hó 22. napját tűzi ki és hitelesítőként Városy Károly, Hettesheimer Heurik, Bertolinó Sándor bizottsági tagokat kéri fel, a közgyűlést a tagok lelkes eljenzése közt bezárta.

Uj kereskedelmi államtitkár.

A hivatalos lap szombati száma közli gróf Wickenburg Márk eddigi kereskedelemügyi államtitkárnak saját kérelmére történt fölmentését. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat megemlékszik gróf Wickenburg buzgó és kitűnő szolgálatairól, melyeknek elismerésül a király a grófot a másodosztályú vas-koronarenddel tüntette ki. Egyidejűleg közli a hivatalos lap, hogy a király új kereskedelmi államtitkárrá gróf Serényi Béla országgyűlési képviselőt nevezte ki.

Esti levél.

— Zombor és Gózsdu Elek. —

Thomann István királyi zeneakadémiai tanár, kiből én a legmélyebben gondolkodó és érző magyar zongoraművészt tisztelem, tegnap egy levelet írt nekem. Közlöm e levélből, ami következik.

Egy néhány héttel ezelőtt fölkeresett engemet Gózsdu Elek, a zombori törvényszék elnöke. Nevét, irodalmi működése révén, ismertem. Felszólított, hogy a zombori szabad lyceumban, melynek ő elnöke, egy vasárnap zongorázzam és valamely nagy zeneköltőről előadást tartsak; magam töltvén ki az egész műsort. Elintézve a dolog anyagi részét is, megegyeztünk.

Mult vasárnap, a hó 15-én, délután negyedfél órakor érkeztem Zomborba; ötkor kellett az előadásnak kezdődnie. Kérdésködtem a részletekről s meglepetve hallottam, hogy az egyestületnek nincs egynéhány száz tagja, akik a tagdíjak fejében hallgatják az előadásokat; — mint én véltem. A

zombori szabad lyceum csak egynéhány áldozni kész, lelkes emberből áll. A város átengedi nagytermét, ők pedig rendeznek hangversenyeket, tudományos és művészi felolvasásokat; immár hat év óta. Négy órakor kinyitják a termet s bemeget boldog-boldogtalan — ingyen. Gazdag hölgyek és urak vegyest ülnek az egyszerű iparos és paraszt néppel, az első és az utolsó sorban egyaránt. Erre az egy-két órára megszűnik minden különbség az emberek között. Négy órakor már zsufolva van a terem, a karzatok, sőt a szomszéd terem is. Az érdeklődés mindig ilyen; tehát az én esetemben sem a fővárosi művész neve okozta.

„Gyönyörű szép dolog ez!” mondtam magamban. „De én legyek az első, aki nektek komoly dolgokat muzsikál? Mit szölk majd az én Beethovenemhez, Schumannomhoz, Chopinemhez, Liszttemhez?” Megvallom: nem voltam bátor. De mégis nagy igyekezettel és igaz ambícióval játszottam. S bizony mondom, soha sem zongoráztam áhítatosabb és hálásabb közönségnek, mint e jobbára naiv embereknek, kiknek szinte kilenetizede most ballotta e zeneóriások remekműveit.

A következő vasárnapokon Hock János, Geőcze Sarolta, Gózsdu Elek fognak Zomborban művészetről beszélni, vetített képekkel illusztrálva előadásukat. Gondoskodni fog a zombori szabad lyceum kamara-zenéről is; majd bemutatják a magyar, szláv és germán népdalokat stb.

Meghatva gondolok e néhány zombori ur nemes törekvésére, mely a lakosság minden rétegébe egyforma szeretettel hinti el a szép kultuszának magvait; és bön óhajtom, bár találkoznanak követők bazánk többi városában is. Így tíz-husz esztendő alatt olyan nemzedék növekednék fel, melynek nem lenne idegen semmi szép és nemes!

Thomann tanár ur azt kívánja tőlem, hogy én erről a dologról „írjak.” Dehogy írok! E-zem ágában sincsen. Csak olvasok. Olvasom meghiattottan, szeretettel és tisztelettel a zomboriak nemeslevelét. Bár olvasnám ilyen gondolatokkal és érzelmekkel minden művelt magyar. Akkor száz követője akadna Gózsdu Eleknek, a rég hallgatónagy magyar írónak és az ő méltó társainak, a gondolkozóknak, akik cselekszenek! S országszerte látnók azt a fenséges és bájos képet: hogy a művészet templomában az onegy nagy áhítattal emelkedik az igazságok felé az ember. Meg kell buknia annak a gonosz babonának, hogy a művészet is csak a kiváltságosak monopóliuma, mint anyai minden ezen a világon. Az igazi nagyok igazi nagysága épp az általánosság. Sophokles, Shakespeare, Beethoven, Michel Angelo, Arany korlátlanul mindenkie. Dicső jöttelt feltárni a művészetet azok előtt is, akiktől eddig elvétel; annál a buta kegyetlenségnél fogva, hogy „minek volna az nekik!” Gózsdu Elek és barátai nagy dolgot művelnek. Esméjük, a művészet áldásának terjesztése, magasztos; példájok, az anyagi áldozat, követésre kötelezi nemességével a nemes lelkeket.

H i r e k.

Személyi hir. Pap Béla cs. és kir. vezérőrnagy, a m. kir. honvédelmi miniszterium hadbiztonsági csoportjának főnöke, pénteken és szombaton városunkban tartózkodott a honvédszázalaj adminisztratív ügyeinek megvizsgálása végett.

Dr. Gózsdu Elek. Lapunk mai számában átvettük Tóth Belának a kiváló írónak a Pesti Hírlap szombati számában megjelent „Esti levelét”, miután az városunkkal és dr. Gózsdu Elekkel foglalkozik. Gózsdu Elek, ez az Istentől enciklopedikus tudással, mélységes emberszeretettel és ragyogó ékes-szóval megáldott férfiu évek óta laukadat-

lan munkásságot fejt ki a zombori közönség érzésének finomítására, tudásának fejlesztésére. Eleinte egymaga szállt sikra közönségünk közönyével szemben s amikor mindenki azt hitte, hogy a Szabad lyceum tudományos és ismeretterjesztő előadásai nem fognak nálunk nagyobb hatást gyakorolni, váltig azt állította, hogy nincs hálásabb és fogékonyabb közönség a zomborinál. S ime neki lett igaza. Eleinte ő egymaga, majd utóbb köréje csoportosult kis gardájával valóságos szellemi forradalmat csinált Zomborban, úgy hogy a Szabad lyceum előadásai mint méhet a méz, úgy ingerlik közönségünket. Igaza van dr. Gózsdu Eleknek, hálás közönség a zombori, de csak azért lett azzá, mert egy Gózsdu Elek rázta fel szellemi aleltségéből. Most már évek kitartó és soha nem estlgedő munkája után dr. Gózsdu Elek lelki gyönyörrel szemlélheti azt a látható hatást, melyet hatalmas egyénisége a közönség gondolkozása körében előidézett. Nagy örömtűnkre szolgál, hogy dr. Gózsdu Elek ezirányu munkásságát, mely formájánál fogva ugyszólván egyedülálló az országban, az országos sajtó is észrevette. Tóth Bela, megfigyeléseiről az említett cikkelyben számol be.

Főispáni ebéd. Latinovits Pál főispán szombaton, a közgyűlés napján ebédet adott, amelyen a következő urak voltak hivatalosak: Blumenthal Károly, Dudás Lajos, Falcione Lajos, Hipp Dezső, Hümpfner Dezső, Karácson Gyula, Kiss Gyula, Koch Bernát, Lebach László, Pribil Ernő, Sztrély Lipót, Vojnits István, Zsupánszky Lyubomir.

Geőcze Sarolta előadása. Geőcze Sarolta a ruszkinizmus lelkes apostola a pénteki esti vonattal a fővárosból városunkba érkezik és vasárnap november hó 29. napján délután tartja meg a városháza dísztermében nagyérdékű előadását a ruszkinizmusról.

Postamesteri kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Horváth Lajos t. honvédbanagyot Kishegyesre postamesterré nevezte ki.

Szegény iskolás gyermekek felruhazása. A szegény iskolás gyermekeknek igazi mostohájuk a természet töltik a tél zordonsága a legprimitívebb élet anyagi feltételeit is elrabolja és ha a társadalom segítő karja fel nem emelné őket a nélkülözés mélységeiből évenként, megkészsereződnék ama névtelen halottak száma, kik elpusztulnak, úgy hogy talán nem is éltek. Nyomorgni, fadni nem élet. Éppen azért a szegénységet enyhíteni anyai, mint életet adni. A jótékonyosság az Isten szellemében való cselekvés. Ez a kor büszke lehet rá, hogy megtanult jót tenni, segíteni a szegényen, hogy gyakorolja a jótékonysegot, önkénytelentül is mivel ezzel a szociális politikát. Zombor a könyörtületes szívek városa, itt közkötelesség kérni a szegénynek, de adni is. E tekintetben mindig az első között jár a zombori magyar jótékony nőegylet, mely mult vasárnap 77 fiu és 80 leány elemi iskolás gyereket öltöztetett fel meleg téli ruhával. A nemesszívű adakozók, kik az emberszeretet oltárán áldoztak, a következők: Zombori takarékpénztár 400 kor., Fejér Gyula apát plébanos 100 kor., özv. apatini Fernbach Bálutné 40 kor., Fernbach Károlyné, Szilágyi Morné 20—20 kor., Garam Kálmánné, Kozma Lászlóné, Alföldy Gedonné, Ambróзовits Emilia, Falcione Gusztávné 10—10 kor., özv. Mály Lőrincné, Dalmay Béláné, Euyedy Eugénia 6—6 kor., Sztrilich Zsigmondné, id. Mihályi Jánosné, Hübner Mihályné, Jovanovits Józsefné 5—5 kor., Leővey József, özv. Schwerer Jánosné, Molnár Istvánné, Michelsz Jánosné, Stverteczky Ferencné 4—4 kor., özv. Uhlarik Jánosné, Kórits Eszter, Pocskay Sándorné 3—3 kor., Demeracz Mariska, Kozma Irén, Wundszám Ida, Forkli Hermína 2—2 kor. Összesen tehát pénzben 705 korona. Ezenkívül adakoztak még: özv. Kaufmann Simonné 6 fiu téli sapkát és 3 drb karmantyut, Schlieszer testvérek 15 drb meleg téli fejkendőt, Goldfahn és fia cég 6 meleg nyakendőt és Czopf Ivánné 6 pár téli harisnyát. Fogadják e jöszívű adakozók a nőegylet hálás köszönetét. Zombor, 1903 november 19 en. Id. Mihályi Jánosné, nőegyleti elnök.

Katalin vásár. Városunkban vasárnap és hétfőn országos vásár volt. Régi praktikusok tudják, hogy ha semmiféle kérdés, fenyegetés nem hoz esőt, de az országos vásár meghozza a maga jó szapora Isten áldását. A kereskedők és iparosok ugyan más véleményekkel vannak, de az újságírók annyira megszokták ezt a frázist, hogy akkor is leírják, mikor valakinek a romlását jelenti. Vasárnap délfelé vigan esett, mintha bizony ez kellene a magyarnak, illetve a zomborinak. Azért mégis elég szép forgalom volt, de azért az üzletvilágban mégis teljes lehangoltság uralkodik. Azt mondják, hogy ez a Katalin vásár megrontója a kereskedőnek és iparosnak. De hát kérem szeretettel, minek van ekkor ez a vásár? Két igen komikus eset történt a vásáron vasárnap délután, mikor nem esett az eső. Két csónoplyai atyafi vályut akart venni. Egyiket a másik után nézegették, emelgették. — Végre az egyik atyafinak megtetszett egy vályu. Ez jó lesz. A másik atyafi azt mondja: Ammondó vagyok, hogy e vályu keskeny. Valamire való ökörnek nem fér el a feje benne. Megint nézdegetik, egyszerre csak a vevő bedugja a fejét a vályuba, meg visszakapja s kijelenti:

— Na má Misa koma nincs igaza magának! Ha az én fejem befér, ibatik abból a legnagyobb fejtű ökör is.

A vevő megvette a vályut.

A passzus váltásánál a következő eset történt:

Hajlott dereku, deres fejtű bunyevác gazda állt az ablakhoz, ahol a járlat leveleket osztogatják.

— Itt kapok pakszust, hallja? — szólította meg a mögötte dolgozó tisztviselőt.

— Itt!

A gazda a föléhez tette a kezét, mint aki nagyot hall.

— Mondja no!

— Mondom, hogy itt! — ripakodott rá mérgesen a hivatalnok.

A nagyot halló emberke inkább a mérges ábrázatját értette meg, mint a választ. Csendesesen kopogtatta meg a pénzével az ablakot.

— Adjék hát no.

— Hogy hívják?

Semmi válasz.

— Mi a neve?

Csönd.

— Azt kérdelem, hogy hívják? — kiáltott a passzusiró, hogy csakugy rezgett bele az ablak.

A gazda ijedten kapta fel fejét és értelmesen megadta a választ.

— Világos pejkanca, kérem alásan, csillagos homloku.

Kitüntetett ipari munkások.

A szegedi kereskedelmi- és iparkamara által rendezett kerületi tanonc és segéd munkakiállítás kiüntető okmányai elkészültek és kiosztásra várnak. Az okmányok díszes kivitelű karton lapok, melyek közül az arany oklevelek kerete aranynyal, az ezüsté ezüst színnel, az elismerő okleveleké pedig kék színnel van nyomva. Minden okmányon nagyon tökéletes kivitelű rá van nyomva a kamara székbázanak képe is. A nevek kaligrafikus írással vannak kitöltve, úgy, hogy a kiüntető okmányok valóban kedvező benyomást tesznek és értékes emlékül szolgálhatnak. A több mint 1100 oklevél kiállítására és a nagy bírálati anyag feldolgozása természetesen sok időt igényelt annál is inkább, mert a munkások is külön, díszes átíratban értesítettek arról, hogy műhelyszemélyzetük kiüntetését nyert. A bírálat eredményéről megemlítjük e helyütt, hogy a részt vett 1094 tanonc és segéd közül 811-en kaptak kiüntetést, 283-an pedig emlékokmányt. Ezenkívül kiosztásra került még több díszoklevél is azok számára, akik a rendezésben vagy a siker előmozdításában nagyobb szereppel bírtak. A kamara az oklevelekkel együtt kioszt 5 drb husz-koronás arany, 20 drb tizkoronás arany és 100 drb ötkoronás ezüst pénz jutalmat 20 koronás aranyat kapnak: Oulitz Matyás szűcs segéd Kulán, (ifj. Dudás Sándornál) és Balogh István szabósegéd Ujvidéken (Krausz Dávidnál). 10 koronás aranyjutalmat

kapnak 2 szabadkai, 1 ujvidéki, 1 apatini, 1 óbecsei, 1 ókanizsai segéd, illetőleg tanonc. Az 5 koronás ezüstpénz-jutalmakból 8 Szabadkára, 2 Ujvidékre, 2 Zomborra, 1 Bajára, 8 Apatinra, 1 Bács Szent Tamásra, 4 Bezánra, 1 Cservenkára, 1 Gajdobrára, 2 Hódságra, 2 Kulára, 4 Palaukára, 5 Ó Becsére, 4 Ó Kanizsára, 2 Topolyára, 1 Torzsára, 2 Verbaszra esett.

Németországba csábitott magyar munkások.

A mióta az Egyestilt-Államok szigorú törvényvel megnehezítették a bevándorlást, a legszegényebb nép között, különösen Bácska déli részében ügynökök járnak s Németországba csábitják a munkásokat. Németországban is nagy ma a munkahiány mindenféle iparágban s természetes, hogy ősszel és télen csak szaporodik a foglalkozás nélkül lévő munkások száma és tel derekán ijesztő mértékű ott is a keresetnélküliség. Mégis, kivált az Elba keleti vidékén lakó agráriusok birtokaikra különös előszeretettel csábitanak külföldi munkásokat, Magyarországból, Galiciából és Oroszországból. Ügynökeik ezeket a birtokokat lovagbirtokoknak (Rittergüter) nevezik. A külföldi munkások révén még lejjebb nyomják a vidékükön úgy is silány munkabért; pedig ha csak némileg megfizetnék ezek a birtokos urak az ő munkáikat, úgy fölös munkaerő állna rendelkezésre ottthon is, bármely szakában az évnék. Munkásaink természetesen kapva kapnak az alkalmon s tömegesen kivándorolnak, mert az ígért bér csakugyan nagyobb, mint az, a melyet nálunk kedvező körülmények között elérni tudnak. Ezt a kilátásba helyezett munkabért külön meg is kapják; de nem világosítják fel őket arról, hogy mennyire drága külön az élet. S hogy egyebet ne említsünk, azon a vidéken a hus több mint még egyszer annyiba kerül, mint nálunk a déli Bácskában. S milyen a lakás! Kivétel nélkül nagy barakokban, tömegesen lakik a munkásnép, legkevesebb ötvenen egy-egy pajtaszerű épületben, férfi és nő vegyest. És mily nehezen szokik az elemezéshez néptünk ezekben a nyomorult lakásokban, a hol ha asszonya főz, akkor kereset nélkül marad, ha pedig tömegesen kapják az élelmet, akkor nem nekik való, nem szokták meg, hiszen ott nem ismerik még ma sem a rántást, s a zsirt margarin pótolja, a hus pedig legtöbbször esetben főtt szalonna, de csak vasárnaponként; a nálunk annyira szokásos szilvaiz helyett szoruppal traktálják őket, a melyet, hogy sok ne fogyjon belőle, bőven föleresztenek forró vízzel s abba haluskanemű főtt tésztát mártogatnak, de csak szintén vasárnaponként, pedig ilyenkor itthon meg van mindegyiknek a jó huslevese, töltött káposztája és mákos vagy szilvaizes kalácsa. Mások ott a szokások, mások ott az emberek, s a mi jó svabjaink csak akkor latják, hogy hiszen ők nem a régi, századok előtt elbagyott otthon lelik föl ősi szülőföldjükön, hanem idegenbe csöppentek s az ő igazi otthonuk Magyarországon van, a hová maholnap nagyon csalódottan és eleséggel fognak visszatérni.

Kezdődnek a zsurók. A háztetők első dertakorajával, a vizeken uszkáló első jégpillekkel megérkezik a zsurók szezonja. Itt van az idő, mikor fölragyognak a hét bizonyos napjain a szalonok csillárai. A páratlan szerdak és páros esztétörökök, a hét közönséges napjai megint pirosbetűs napokká változnak át a hölgy kalendariumban. Megnyílnak a bájós kongresszusok, melyek összehozzák a fiatalokat a szent házasság céljából és sokszor elválasztják azokat, akik már összekérültek. Haem azért mégis csak másodvirágzásat éli ma a zsur, ami egy cseppet sem a mi napjaink találmánya. Madame Roland és madame Necker ragyogó szellemesége teremtetten meg még a tizennyolcadik század végén az első zsur, melyen nem kisebb dolgot készítettek elő, mint a nagy francia forradalmat. Akkor Kló is rendez vendége volt a szalonoknak, míg most csak a kis Amor settenkedik ott a függönyök mögött, a pálmalevelek közt, vagy az ablakmélyedések félhomályában. A könnyű gunyájú kis Amor, akit bekergettek már a haragos

szelek a Stefánia olajfai, a korzó platánjai alól a meleg, a puba, a ragyogó szalonokba. Szereti, nagyon szereti a zsurókat a kis isten s amíg kitart mellettük, addig mindig lesznek zsurók a világon...

Kereskedelmi és iparkamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara november hó 27 én pénteken délután 2 órakor a kamarai székház termében ülést tart. A tárgysorozatból a következő pontok érdeklék vármegyénk közönséget. A kereskedelemügyi miniszter leirata Bajmok község házalasi szabályrendelete, Okanizsa község letivásárt kérő folyamodása ügyében.

Uj téli kikötő. A Duna mentén tudvalevőleg kevés az alkalmas téli kikötő s ezért Darányi volt földmívelésügyi miniszter elhatározta, hogy Palánkán alkalmas teli kikötőt építtet. A teli kikötő kotrást már meg is kezdték. A kikötő oly nagy lesz, hogy ezer hajónál több fog beünni elférni. Nagy szükség is van rá, mert azon a vidéken fekszik, ahol nagy távolságra nincsen teli kikötő. Palánka Zimony és Baracska között a középpontban fekszik, az egyiktől 140. a másiktól 135 kilométernyi távolságban. Már a múlt évben, bár teli kikötője még kipróbálatlan volt, több mint ötven hajónak adott menedéket a jégzajlás alkalmából.

Nevmagyarosítás. Strauch Lipót bácskai lakos vezetéknevét a helygymnázium ter engedélyével „Szántó”-ra magyarosította.

A telefon diszkreciója. A kereskedelemügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértve, rendeletet adott ki, mely a telefonos tisztviselők titoktartását szabályozza. A rendelet szerint a telefonos tisztviselők a telefonon esetleg hallott beszélgetésről mint tanuk akár polgári, akár büntető perekben csak akkor hallgathatók ki, ha a hivatali vagy szolgálati titoktartás alól esetről-eleire felmentik őket. A fölmentés dolgában a kereskedelmi miniszter dönt.

A madarak vándorlása. A madarak vándorlásáról érdekes adatokat gyűjtött Seebohm angol természettudós. Amerika és Európa különböző helyein felalított világító toronyok óreinek e nemű tapasztalatait szedte össze s ezt kiegészítette a maga megfigyeléseivel, amelyet Helgolandban és Észak-Azsiában, a Percsora vidékén tett. Seebohm szerint a madarakat sohasem a meleg vagy a hideg készíti a más egálj alá való vonulásra, hanem az éledelem megfogyatkozása. A fecskek is azért mennek el tőlünk ősszel, mert a napi táplálékul szolgáló bogarak világa nagyon is megfogyatkozik. A sibiriai partokon a tundrákat lepik el az otthonos madarak, mert bármint hideg legyen is, várják a jég megrepedezését, amikor a bogarak lárváinak milliónyi tömege kerül napfényre. A délvidekekre való vándorlásnak a költési vágy sem az oka, mert jóformán valamennyi madar ott költ, ahol állandóan tartózkodik, azaz a hidegebb vidéken, tájékon. A vándorlás idejét az időjárás és a szél is befolyásolja. Rossz időben a madarak parton vagy szigeten várják a vihar elmúlását. Sohasem mennek szél iránt, szél ellen is csak néha s legjobban szeretik, ha a szél oldalt éri őket. Általában nagyon magasan száll a vándormadar s a piheű helyére hirtelen, megmondás nélkül csap le. Az alattuk lévő talajt, bármily magasan repüljenek is, folyton figyelik, amit már az is bizonyít, hogy horus éjszakán jobban közelednek a földhöz. Sok madárnak mindegy, akár nappal, akár éjjel vándorol, más faj meg csak sötétben szeret utazni.

Színház — Irodalom.

Műsor:

Ma kedden: Titkos rendőr.

Szerda: Lear király. (Klasszikus est.)

Csütörtök: Boccaccio. (Balláné Csik Irén fellépte.)

Péntek: X. asszony. (B. sz.)

Szombat: Petaud király udvara.

Vasárnap d. u.: Falu rossza.

„ este: Bob herceg.

*

Radnay Zsuzska levele. Radnay Zsuzska kisasszony, lapunk szerkesztőjéhez a következő sorokat intézte, melyeknek szívesen helyt adunk: Igen tisztelt szerkesztő ur! Ma olvastam b. lapját, melyben megemlékszik a társulattól való eltávozásomról, úgy látom azonban, tévesen lett informálva t. szerkesztő ur, mert betegségem gátol ugyan abban, hogy néhány hétig játszam, de eltöltve orvosaim által csupán ének és tánc lett. Az én szerep köröm soubrett naiva, de mivel úgy találták, hogy elég jól táncolok, én is bódultam a divatnak és ezzel megrendítettem az egészségemet. Tehát megmaradok az én szerep körömnél és a lemondás csupán a táncnak szólt. Nagyon kérem t. szerkesztő ur, ha b. lapjában egy kis helyet adna némi helyreigazításnak, mert jövőmre nézve igen káros hatással lehetne az, ha azt hinnék, hogy Zomborból szivbaj miatt kellett eljőnnöm. Igaz ugyan, hogy a szívem bolondos, de a működése nagyon is jó. Kéréssem ismételve vagyok igaz tisztelettel Budapest, 1903. nov. 21. Radnay Zsuzska. Valóban semmi rendellenesség sincs abban, ha egy fiatal hölgy szív működése rendes ugyan, de szívecskéje „egy kicsit bolondos”, mert a világ teremtése óta a szép nemnél ez így szokott lenni.

„Gyurkovits lányok.” Herczegh Ferencnek e kitzűnő életképe, melyben a humor mellett is oly sok a jellemző igazság, csütörtökön lett felújítva pompás előadás keretében. A főszerepeket Balla Kálmán (Horkay) és Peterdy Etuska (Mici) adták dicséretre méltó jeles ábrázolással, közvetlenül, melegen. Balla ismét elemében volt s olyast produkált, ami feledhetelenné teszi őt előttünk. Délceg alakjával a ragyogó huszár atillában impozánsan hatott, játékát pedig valódi pajzanság, öntudatoság, művészi fokozás jellemezte és azzal legszebb sikereinek egyikét aratta. Frenetikus taps követte jelenéseit s különösen a III. felvonás mulatozásában lejtett brilliáns csárdását. Ballának partnere Peterdy Etuska volt. De hat ki lehetett volna más? Az ő bájos egyénisége, mesterkéletlen kedvessége, melylyel lebilincselte ma is a közönséget, — predestinálják őt Mici édes szerepére. Nem akarjuk újlag nagyon megdicsérni, mert ezzel talán irigyeket teremtünk neki, pedig megérdemli és ezért csak azt iktatjuk ide, amit mindenki látott: hogy a „direktor bácsi” nagyon boldogan ölelte magához nyílt színen az ő legfiatalabb kis primadonnáját. Ez a kedves elismerés pedig mindenestre többet nyom a latban, mint a kritikuse! Csak előre! Hogy a darab oly pompásan ment, abban persze a többieknek is óriási részük van, mint akik tüzzel, lelkesedéssel teljesítették kötelességüket. Katinka szerepében Tarján, Ella szerepében Lévy, ugyszintén Geröfy, Peterdyné és a kis Czako kitzűnően játszottak. A férfiak közül Virágh keltett nagy hatást mint inas, Tihanyi mint Radványi ezredes és ez alkalommal Vitéz Robert is mint ifju Radványi. A szereptudás kifogástalan, a rendezés tökéletes volt.

„Loute.” A pénteki premier kivételesen egy igen sikerült modern vigjátékkal ismertetett meg bennünket. A darab kitzűnő ötletekkel, bonyodalomakkal van fűszerezve s nagy érdeme van társulatunknak abban, hogy mindazt, ami erős pikanteria, (hiszen francia darab!) teljesen eltüntetete. Nagy sikere volt a cimszerepben Tarján Irmának, aki pompásan alakította a telivér párizsi cocotte-ot. Kedves játékával, elegáns toalett-

jével nagy batást gyakorolt. Természetesen Balla Kálmán sem maradt mögötte partnerjének, kitzűnő alakítás tekintetében. Tihanyi Miklós pompás humorral dolgozott, kitzűnő volt még Szénássy György, akit már megjelenésekor nagy tapssal fogadott a közönség. Bodroghy Lina, Geröfy Ilonka, Peterdyné, Kantay, Vitéz Róbert, Czako öntudatos játékkal biztosították a szép sikert. Tüszűke miatt ez alkalommal nem foglalkozhattunk bővebben e darabbal, hisszük azonban, hogy az ismét színre kerül s akkor bőven ismeretelni fogjuk azt.

„Petaud király udvara.” Negyven esztendő kedves zenéjű régiség lett felújítva szombaton. Delibes Leónak egyetlen operettje, mely ha mesében nagyon is szegény, édes melódiákban azonban annál gazdagabb. Bájos primadonnáknak, Lévy Margitnak azonban e darab pompás alkalom volt, hogy fényes tehetségét ragyogtassa. Baba szerepében egyszerűen elragadó volt. A közönség minden jelenését nagy tapssal kísérte. Lányi Edit szintén nagyon sikeresen játszott. Virágh Ferencnek is bő alkalom nyílt pompás komikumát érvényesíteni. A darab nagyon gördülékenyen ment, a közönség elég jól mulatott, mindazonáltal nagyon ajánlanók az igazgatónak azt, hogy szombaton e darabot ne ismételje meg s helyette adassa elő megegyezzen a Gyurkovits lányokat.

„A tót leány.” Végre valahára egy népszimű, még pedig a javából! A vasárnap esti előadásról esik a szó s ez alkalommal rögtön figyelmébe ajánljuk a derék igazgatónak, hogy a jövőben több népsziművet akarunk élvezni, mert jólesően tapasztaltuk, miszerint a kitzűnő társulat e genre-ben is tökéletesen tud produkálni. Különösen Lévy Margit érvényesül mint népsziműnekesnő, nagyon szépen s ennek fényes bizonyítékát adta vasárnapi szereplésében. Dalait nagy lelkesedéssel fogadta közönségünk. A többi kedves szerepeket Peterdy Etus, Geröfy Ilonka, Virágh, Tihanyi Miklós játszották nagy routineal. Ez alkalommal feltétlen meg kell dicsérnünk Viola Józsefet, aki szép hangjával nagy élvezetet szerzett a közönségnek. Kisebb szerepekben Bodroghy Lina, Kantay Teréz, Peterdy Sándor, Szénássy György, Vitéz Róbert nyújtottak szép alakításokat.

Balláné Csik Irén urasszony, a színigazgatónk neje hosszas betegségéből teljesen felépülve, csütörtökön este mutatkozott be közönségünknek. Első fellépéssel egyik kitzűnő szerepét, Boccacciót választotta. Mint azt már jeleztük, Balláné a társulat egyik kimagasló erőssége. Nagy stílus énekesnő, aki az ország legelőkelőbb színpadjain osztatlan elismerésben részesült. Alkalmunk volt betekinteni a róla irt kritikákba s azokban csak szépet és jót olvashattunk. Nagy diadalai voltak Aradon, Budapesten a „Magyar Színház” ban, Pécsen, Nagyváradon és legutóbb Győrött, amiről fényesen tanuskodik az a rengeteg sok virágodomány, amely a szép asszony lakását díszíti. Nagy várakozással tekintünk úgy fellépére, mint jövőbeni szereplései elé s hisszük, hogy nálunk is szép sikerei lesznek.

Színházi újdonságok. Kedden újdonság, itt először „A titkos rendőr” bohózat. A legmulatságosabb bohózatok közül való, melyben egymást kergetik a bolondabbnál-bolondabb helyzetek. Zongorából, kályhából, órából bujnak elő a detektívek. Oly összevágó, gyorsan pergő előadásban mutatja be

a Balla társulata, aminő még nála is ritkaság. A főszerepeket Tarján Irma, Geröfy Ilka, P. Tóváry Anna, Balla K., Tihanyi Miklós, Czako Vilmos, Szénássy Gy., Vitéz Róbert, Tihanyi Vilmos és Virágh Ferenc adják. Szerdán „Lear király” Shakespeare szomorujátéka kerül színre, a cimszerepben Peterdy Sándorral. Csütörtökön Balláné Csik Irén első fellépése Souppé elévülhetetlen remek operettjében, a „Boccaccio” cimszerepben lesz. Pénteken ismét újdonság: „X. asszony” francia bohózat kerül bemutatásra, a cimszerepben Tarján Irmával.

Törvénykezés.

Sajtóper. Nagy érdeklődés mellett tárgyalta a szegedi sajtóügyi esküdtszék azt a pert, amelyben panaszosként dr. Drakulits Pál városunk országgyűlési képviselője, vádlottként dr. Donoszlovits Vilmos, a „Zombor és Vidéke” című lap felelős szerkesztője jelentek meg a bíróság plénuma előtt. A per tárgyát azok a kölcsönös hírlapi támadások képezték, melyek úgy lapunk, mint a „Zombor és Vidéke” hasábjain folytak és amelyek bizonyára élénk emlékezetében vannak olvasó közönségünknek. Dr. Drakulits Pál a támadások alapján rágalmaszás és becstelensértés miatt perelte dr. Donoszlovits Vilmost. A tárgyalás két napon át tartott és végül dr. Donoszlovits Vilmosnak felmentésével végződött.

Mindenki szívesen díszíti lakását szeretettei nagyobbszabásu fényképeivel. Ez a legalkalmasabb s legolcsóbb alkalmi meglepetés vagy karácsonyi ajándék. Örömet fogadja bárki az ilyen meglepetést akkor is, ha kedves halottait örökíti meg a nagyobbszabásu fénykép. Kit csak egy parányi fénykép is emlékeztet kedves halottaira, ne mulassza el azt nagyítani.

Schön Adolf könyvkereskedése 7 koronáért vállal ily nagyításokat igen szép bromeziüst kivitelben passepartout-val együtt. *—3

HIRDETÉSEK.

349. szám. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 9584/1903. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódásági ügyvéd által képviselt Rácmilitiesi takaré- és segélyszövetkezet javára Lemli Menyhért és Edl József rácmilitiesi lakosok ellen eddig összesen 184 kor. 53 fl. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 1230 koronára becsült lovak, koesi, tegyver, stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1903. V. 178/2. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Rácmilitiesen alperesek lakásán leendő eszközzésére 1903. évi november hó 27. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódásagon, 1903. november hó 12-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

Eladatik

f. évi december 8-án reggel 9 órakor **Rasztinán** nyilvános árverés útján az alább elősorolt fehér, magyar faju, számfeletti **szarvasmarha**:

- 4 drb 4 éves tinó,
- 12 drb 3 éves tinó,
- 1 drb 3 éves tinó,
- 6 drb öreg tehén,
- 4 drb 3 éves üsző,
- 11 drb 1 éves üsző.

Báró Rédl Lajos uradalmi intézőségé
Rasztina.

3-1

Rohonczy Gida

Törökbeese gyöngyszigeti telivér ménes telepén (Bácsföldvár mellett) megtekinthető és eladó egy 3 éves sárga

„Világos” nevű telivér

fedező mén (apja Xaintreilles, anyja Vileur). Ára 600 forint.

3-3

8346 szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Kishegyes községben üresedésben levő községi II-od irnoki állásnak betöltése céljából pályázat hirdetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 600 korona.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényeiket sajátkezűleg írva 6/1887. sz. vármegyei szabályrendeletnek megfelelőleg felszerelve **f. évi december hó 9-ig** annyival inkább nyujtsák be alulírott főszolgabíróhoz, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog kitűzteni.

Bácstopolyán, 1903. november 9.

Császár Péter,
főszolgabíró.

2-2

Eladó ház.

Zomborban, Apolló utca 44. szám alatti

Eibach-féle ház

szabad kézből eladó. Az utcára két külön lakás üvegezett folyósóval, az udvarban szintén két külön lakás minden hozzátartozó melléképületekkel. Levélbeli megkeresések kéretnek **FEHÉRVÁRY SÁNDOR BORSÓD**, u. p. **BIKITY**, vagy **KUKOV GYÖRGY APATIN**.

SZTRILICH és HERCZOG

ZOMBOR, Nemesmiliticsi-utca 285—286. szám. Saját ház.



Ajánlják Zombor város és vidéke nagyérdemű közönségének szives figyelmébe raktárakon levő és elegánsan kiállított

füdeles és nyitott, új és használt hintóikat,

továbbá

közönséges és szekér kocsijaikat.

Minden e szakmába vágó munkák olcsón és jutányosan készíttetnek.

Régi hintók becseréltetnek.

3-2

Tisztelettel

SZTRILICH és HERCZOG.

Zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcsonosztálya.

Zalogarverés

1903. évi december hó 7-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1903. évi október hó 31-én és pedig 7848—41388. számig ki nem váltattak vagy át nem irattak, **1903. évi december hó 7-én** a zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcsonosztály helyiségében délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Hosszabbítások a kitűzött árverést megelőző 3 nap előtt történhetnek.

Zombor, 1903. november hó 14-én.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

7254 sz.

tkvi 1903.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a vagyonbukott Márkus Adolf ószivaci lakos esődügyéből folyó végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és kir. járásbíróság területén lévő, s Ószivaccon fekvő, az ószivaci 1840. számú betétben Márkus Adolf és neje szül. Perlesz Katalin tulajdonánál bejegyzett s A. I. 1—2. sorszám alatt foglalt 839. és 840. hr. számú jószágtestből Márkus Adolfot fele részben megillető jutalékra az árverést 1034 korona 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1903. évi december hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor** Ószivac községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1903. szeptember hó 22-én.

A zombori kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. tszéki bíró.

8351. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Bácstopolya község képviselőtestülete által rendszeresített III. ik segédjegyzői állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetnek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 1000 korona.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 9-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnapp utólag fog kitűzteni.

Bácstopolya, 1903. november 9.

Császár Péter,
főszolgabíró.

2-2

2747. sz.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Bodrogmonostorszeg községben megüresedett közrendőri állásra pályázat hirdetik. Folyamodóknak igazolni kell, hogy:

1. a 24. életévet betöltötte, a 60-at el nem érte;
2. kifogástalan előéletű;
3. védkötelezettségének megfelelt;
4. magyar honpolgár;
5. teljesen egészséges;
6. írás, olvasás és az itt divó sokaenyelvben jártasság.

Javadalmazása évi 500 (ötszáz) korona készpénzfizetés utólagos havi részletekben.

A megválasztott a felszerelést a községtől kapja, a ruházatot sajátjából tartozik beszerezni.

Folyamodók kérvényeiket a községi előjáróságnál **f. évi december hó 7-ig** tartoznak benyújtani.

Bodrogmonostorszeg, 1903. november hó 13. án.

Alföldy Géza,
jegyző.

2-1

Kovács Adám,
bíró.